

МЛАДЕЖКА ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

Тема „Разгръщане на потенциала и повишаване на качеството на живот в най-бедните региони на България“

Административно-териториалното деление на Република България е създадено за рационалното провеждане на държавната политика за развитие на територията по отделни места и с цел осъществяване на местното самоуправление. Делението на територията има своите конституционни основи и се конкретизира чрез съответни закони. Целта на тези закони е да осигурят коректно управление на местните ресурси, както и непосредствено прилагане на разпоредбите на централната власт във всичките им аспекти. Закриването, сливането, разделянето и присъединяването на административно-териториални единици се извършва с президентски указ.

Икономическият подход за подялба на територията на страната се свързва със създаването на шестте района за планиране, които не са административно-териториални единици по смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България. Следователно, мога да направя извода, че със Закона за административно-териториалното устройство на Република България се организира управлението на териториалните единици, а със икономическото райониране на страната се осигурява растеж и стопански просперитет на населението. Същевременно, с оглед на осигуряване на условия за местно самоуправление и финансова децентрализация, двата подхода са свързани.

Демократичните промени в България неизменно доведоха до популяризиране на регионалното развитие и самостоятелността на местните власти. Държавата постепенно прехвърли повечето функции върху регионите, включително и върху основните административно-териториални единици. Това се направи с цел, по-добър баланс между „центъра и периферията”, между активните и депресивните райони, по-бързо се подобрява инфраструктурата, управлението на редица дейности се приближава до хората. По време на прехода, както и в настоящия след преходен период, са извършени значителни промени и трансформации, които естествено доведоха не само до териториална но и до финансова децентрализация.

В България вече действат редица нормативни актове, в чиято основа е залегнал нов подход към финансовата автономност. За унитарни държави, сравними с нашата - първото статистическо равнище (NUTS I) за данните, които се събират от Европейския съюз, е на ниво национални показатели, а второто (NUTS II) - почти винаги не съвпада с административно-териториалното деление. Например:

- **Република България** (NUTS I - площ: 110 912 кв. км; население: 7, 9 млн. д.) има 6 статистически региона (NUTS II), а страната е разделена административно на 28 области, които отговарят на трето равнище (NUTS III).
- **Република Унгария** (NUTS I - площ: 93 030 кв. км; население: 10, 2 млн. д.) има 7 статистически региона (NUTS II), а страната е разделена административно на 20 области (NUTS III).
- **Република Португалия** (площ: 92 391 кв. км; население: 10, 4 млн. д.) има в континенталната си част (NUTS I) 5 региона за координация (NUTS II), а страната е разделена административно на два автономни региона - Азорски (NUTS I) и Мадейра (NUTS I), както и 18 района (NUTS III).
- **Чешката република** (NUTS I - площ: 78 866 кв. км; население: 10, 3 млн. д.) има 8 статистически региона - в т. ч. е и град Прага (NUTS I), а страната е разделена административно на 14 области (NUTS III).
- **Република Словакия** (NUTS I - площ: 49 034 кв. км; население: 5, 4 млн. д.) има 4 статистически региона - в т. ч. е и град Братислава (NUTS I), а страната е разделена административно на 8 области (NUTS III).

Важен е принципът - да не се създават райони за планиране само и единствено, за да обслужват локални амбиции. Практиката в много европейски държави е показателна, че тези структури нямат строго фиксирани центрове, а обединяват (на равноправни начала) отделни провинции, области и т. н.

Налага се промяна в административно-териториалното деление на България, тъй като Северозападния и Югоизточния райони за планиране не отговарят на Регламент 1059/2003 на ЕС, който е задължителен за всички страни членки на съюза. Този регламент поставя изискване за минимален брой население от 800 000 души и максимален – 3 000 000.

Моето предложение е разделянето на България на 4 района, което се основава на идеята за създаване на Северен район, който да включва сегашните Северен централен и Северозападен райони; Източен район, обединяващ сегашните Североизточен и Югоизточен район. Южен централен и Югозападен райони остават непроменени. При това райониране освен критерият население, са отчетени и географските характеристики на областите, традиционните икономически и културни връзки между отделните области, влиянието на европейските транспортни коридори, ролята на големите градски центрове и други.

Подготвил: урб. Николай Енчев